

CAIXES DE FENOLLET, ESPLUGA DE LES

Cova

Alt Urgell

Coll de Nargó

Desnivell: 16 m

Recorregut: 70 m

Calcàries

Localització

Des de Montanissell cal seguir la pista que remunta fins el mas del Pitarell i segueix recorrent el vessant N de la Serra de Sant Joan per arribar al capdamunt del grau del Fenollet. Abans d'arribar a aquest punt cal acostar-se al vessant i fer l'inici del descens en el fort pendent que condueix a la part superior del cingle, el punt es situa a les coordenades (UTM 31N ETRS89) 357566; 4674157, on instal·larem la capçalera de la corda de descens. Baixem per la paret uns 60 metres, amb alguns petits repeus i cinc reinstal·lacions fins una vira que després d'un flanqueig remuntant ens condueix a la boca actual de la cavitat.

Boca	Latitud / Longitud	UTM	Altitud
CAIXES DE FENOLLET, ESPLUGA DE LES	42.20639, 1.27467	31T (ETRS89) 357573 4674133	1215 m

Descripció

Seguint una fractura S-N, un gran balmat de més de 15 metres d'alçada resulta visible de de la llunyania a mitja paret. Després d'aquesta portalada majestuosa, segueix una zona vestibular de 2 metres d'ample per 7 d'alçada segueix en la mateixa direcció una galeria de 8 metres de longitud en la que penetrem ajupits fins al seu final en forma gairebé circular i tancada per sediments. Retornem al vestíbul i cal remuntar tot escalant (5 + 2m) inicialment en artificial, en la nostra visita en corda fixa, fins al sostre on s'obre la galeria de continuació. En la paret frontal són patents els reompliments sedimentaris calcificats que presenten unes plataformes

penetrables de poca longitud.

Des d'amunt de l'escalada parteix un conducte que redueix la secció fins obligar-nos a avançar a "quatre grapes" durant 12 metres, la direcció aquí ha fet un gir notable i avança amb un cert paral·lelisme a la direcció del cingle. Superem un pas estret i penetrem en conducte ample on ens podem incorporar i que finalitza 12 metres més endavant, és la *Galeria de les Caixes*.

Podem prosseguir novament amb una escalada de 8 metres, sorprenentment trobem un tronc travessat prop de la capçalera.

Des del seu sostre en direcció O es desenvolupa una cornisa que prossegueix la xemeneia suficientment estreta per a que per continuar calgui una important desobstrucció.

En direcció E, un conducte sinuós i descendent d'uns 20 metres de longitud davalla des dels +16 m. al + 8 m. on es convenient baixar amb corda; finalitza on un tap sedimentari bloqueja la galeria en una cota coincident a la prolongació de la galeria de les Caixes.

Galeria de les Caixes

Després de gatejar pel conducte d'accés, la galeria on es disposen les caixes té 12 metres de longitud, un primer tram constituït per una saleta amb una amplada màxima de 3 metres i la seva prolongació diaclasada fins un petit colze final. En una bona part presenta xemeneies que per una escalada en bona part aèria de 8 metres condueix al pis superior. Hi ha restes de fustes dispersos i tres caixes formades per vàries peces de fusta amb metxes, que permeten encaixar-les sense claus, el seu perímetre aproximadament 60x60cm, sense fons ni tapadora amb fondàries variables entre 40cm i prop de 100cm. Certament la presència de les caixes, a part de la perplexitat que produeix, ens planteja el clàssic interrogant: que, qui, com i quan. Que hi fan?, Qui les ha dut? Com han aconseguit situar-les en aquest punt? i Quan ho van fer?

La major dificultat per intentar donar unes primeres respostes és que la seva localització en una cavitat penjada en una gran paret vertical, on cal davallar 60 metres i després remuntar escalant altres 7 metres sense les tècniques actuals desafia tota intuïció.

Dipòsit de les caixes

Ja hem vist quan improbable és que les caixes s'hagin introduït per l'accés actual. Per molt que la gent que en el passat habitaven aquests indrets, fossin prou hàbils, no veiem com podien trobar un sistema per accedir-hi a no ser que la configuració exterior fou prou diferent a l'actual i per algun relleix o plataforma a mitja paret accedissin, be per la boca que coneixem o bé per alguna d'altra avui taponada.

Un detall que pot suggerir que l'entrada es deuria fer pel pis superior, és l'existència del tronc travessat prop de la capçalera de la segona escalada, que podia complir la funció de facilitar el descens de persones o materials.

Tot ens indica que ens trobem amb un dipòsit força antic, que coincideix amb la total ignorància sobre la seva existència en cap dels masos propers, on hem pogut parlar amb gent d'elevada edat, que ni tenien notícia ni els seus pares ni avis els havien explicat res. El misteri que cal desvetllar de qui, perquè i quan foren introduïdes les caixes, resta a l'espera que els especialistes en restes històriques els puguin estudiar.

Evolució de la cavitat

Tal com veiem en d'altres cavitats d'aquesta serralada, es tracta d'una cavitat residual i la seva boca actual és totalment accidental resultat de l'evolució del vessant.

La galeria superior és la que presenta un major concrecionament, però en diversos punts observem obstruccions, reompliments sedimentaris, trencaments, superposició de etapes litogèniques, reexcavació, etc. que la caracteritzen com un fragment d'una cavitat d'una llarga evolució.

